

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum temperantia sit circa delectationes gustus, in quantum est gustus,
vel solum in quantum est tactus quidam? 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

Utrum circa proprias delectationes gustus sit temperantia?

687
3. *Eth. le.*
le. 19. co.
5.
a. 3. & 4
præc.

AD quintum sic proceditur. Videtur, quòd circa proprias delectationes gustus sit temperantia. Delectationes enim gustus sunt in cibis & potibus, qui magis sunt necessarij ad hominis vitam, quàm delectationes venererorum, quæ pertinent ad tactum. Secundum prædicta *, temperantia est circa delectationes eorum, quæ sunt necessaria ad vitam hominis. Ergo temperantia est magis circa proprias delectationes gustus, quàm circa proprias delectationes tactus.

¶ 2 Præterea, Temperantia est circa passiones, magis quàm circa res ipsas. Sed sicut dicitur in 2. de anima *, tactus videtur esse sensus alimenti quantum ad ipsam substantiam alimenti. Sapor autem, qui est propriè obiectum gustus, est sicut delectamentum alimenterorum. Ergo temperantia magis est circa gustum quàm circa tactum.

¶ 3 Præterea, Sicut dicitur in 7. Ethic. * circa eadem sunt temperantia & intemperantia, continentia & incontinentia, perseverantia & mollities: ut quædam pertinent ad delicias. Sed ad delicias videtur pertinere delectatio, quæ inest saporibus, qui pertinent ad gustum. Ergo temperantia est circa delectationes proprias gustus.

li. 3. ethi.
cap. 10. a
med. 10. 5
art. præc.

SED contra est, quòd Philosophus dicit *, quòd temperantia & intemperantia videntur gustu parum vel nihil uti.

RESPONDEO dicendum, quòd sicut dictum est temperantia consistit circa præcipuas delectationes, quæ maxime pertinent ad conservationem humane vitæ, vel in specie, vel in individuo: in quibus consideratur aliquid principaliter, aliquid secundario. Principaliter quidem, ipse usus necessariorum; potus vel fœminæ, quæ est necessaria ad conservationem speciei; vel cibi & potus, quæ sunt necessaria ad conserva-

seruationem indiuidui. Et ipse vsus horum necessa-
riorum habet quamdam essentialem delectationem
adiunctam. Secundiò autem consideratur circa
vtrumque vsus aliquid, quod facit ad hoc, quòd
vsus sit magis delectabilis: sicut pulchritudo & orna-
tus fœminæ, & sapor delectabilis in cibo, & etiam
odor. Et idèò principaliter temperantia est circa dele-
ctationem tactus, quæ per se consequitur ipsum vsus
necessarium rerum, quarum omnis vsus est in tangendo.
Circa delectationes autem gustus, vel olfactus, vel vi-
sus, est temperantia & intemperantia. Secundiò,
in quantum sensibilia horum sensuum conferunt ad
delectabilem vsus rerum necessariorum, quæ perti-
nent ad tactum. Quia tamen gustus propinquior est
tactui, quàm alij sensus: idèò temperantia magis est
circa gustum, quàm circa alios sensus.

Ad primum ergo dicendum, quòd etiam ipse
vsus ciborum, & delectatio essentialiter ipsum conse-
quens, ad tactum pertinent. Vnde Philosophus dicit
in secundo de Anima *, quòd tactus est sensus ali-
menti. Nutrimur enim calido & frigido, humido &
siccò. Sed ad gustum pertinet discretio saporum, qui
conferunt ad delectationem alimenti, in quantum
sunt signa conuenientis nutrimenti.

text. 28.
to. 2.

Ad secundum dicendum, quòd delectatio saporis
est quasi superueniens: sed delectatio tactus per se
consequitur vsus cibi & potus.

Ad tertium dicendum, quòd deliciae principa-
liter quidem consistunt in ipsa substantia alimenti:
sed secundiò in exquisito sapore & preparatione
ciborum.

688
infr. qu.
142. a. 1.
con. et 12

ARTIC. VI.

*Vtrum regula temperantis, sit sumenda secundum
necessitatem presentis vite?*

q. 63. a 4
cor. et 4.
d. 15 q. 3
a. 1. q. 4.
co. et Ma
lo. qu 14
a. 1. ad 2

Ad sextum sic proceditur. Videtur, quòd regu-
la temperantiæ non sit sumenda secundum ne-
cessitatem presentis vite. Superius enim nõ regulatur
ab inferiori. Sed temperantia cum sit virtus ani-